

Цифрова трансформація світового ринку бізнес-авіації

Досліджено вплив цифрової трансформації на розвиток світового ринку бізнес-авіації. Розкрито чинники стійкості та зростання ділової авіації під впливом пандемії COVID-19. Проаналізовано прогноз розвитку світового ринку бізнес-джетів в постпандемічний період.

Цифрова трансформація відіграє вирішальне значення для досягнення успіху компаній і є основним джерелом стійких конкурентних переваг. В авіаційній промисловості інновації мають вирішальне значення для підвищення ефективності та експлуатаційних можливостей, а також для створення цінності за рахунок вдосконалення управління повітряним рухом, передових матеріалів, більш стійкого палива, зберігання енергії, перетворення на цифрові системи та пом'якшення екологічних проблем, які забезпечують нові можливості для розвитку сектора [3, р.61].

Однією із найважливіших рушійних сил цифрової трансформації в авіаційній галузі є зростання конкуренції між авіакомпаніями. Авіакомпанії докладають зусиль, щоб запропонувати пасажиром покращені та диференційовані послуги, щоб виділитися серед своїх конкурентів. Очікується, що в найближчі кілька років використання цифрових технологій зросте високими темпами завдяки швидким і персоналізованим послугам, які пропонує цифрова трансформація. Використання цифрових технологій забезпечує конкурентну перевагу для користувачів і забезпечує зростання бізнесу [2].

Іншим чинником, який, як очікується, підживить попит на цифрову трансформацію в авіаційній галузі, є постійно зростаючий пасажиропотік, особливо в країнах, що розвиваються. Такі країни, як Індія, Китай та Індонезія, спостерігають значне зростання пасажиропотоку завдяки зростанню наявного доходу та покращенню рівня життя. Авіакомпанії, що працюють у цих країнах, докладають зусиль, щоб зменшити свої експлуатаційні витрати та надавати ефективні послуги. Очікується, що це зростання пасажиропотоку сприятиме цифровій трансформації в авіаційній галузі [5, с.124].

Міжнародна асоціація повітряного транспорту (IATA) виділила технології та фактори, які визначатимуть, як буде розвиватися авіаційна галузь у звіті «Майбутнє авіаційної індустрії 2035», де визначено, що кібербезпека, робототехніка та автоматизація, 3D-друк, нові технології виробництва, віртуальна реальність, доповнена реальність, Інтернет речей, великі дані, альтернативні види палива та джерела енергії, нові конструкції літаків, альтернативні способи швидкого транзиту та геопросторові технології займають провідне місце в майбутньому авіаційній галузі [4].

Бізнес-авіація є однією з найважливіших складових частин глобальної транспортної системи, що забезпечує робочими місцями та

стимулює економічне зростання. Ринок бізнес-авіації є невід'ємною частиною системи цивільної авіації. Ще нещодавно можливість здійснювати перельоти за власним бажанням і за власним розкладом була недоступна. Сьогодні ділова авіація перетворилася на зручний, а інколи і незамінний інструмент ведення сучасного бізнесу. Сучасний літак - втілення новітніх технічних досягнень, найефективніший транспортний засіб з ідеально організованою середовищем для переміщення, роботи та відпочинку.

Глобальний ринок бізнес-джетів перебуває на шляху відновлення, стикаючись із величезними труднощами в складному ринковому середовищі, коли світова економіка перебувала під тиском пандемії COVID-19. За останнє десятиліття галузь продемонструвала надзвичайну стійкість, коли виробники оригінального обладнання зосередилися на оновленні портфоліо за рахунок впровадження нових продуктів, зміцнення присутності на ключових ринках і в регіонах, а також розширення портфеля послуг у складному середовищі попиту протягом десятиліття. Ринковий попит на реактивні літаки бізнес-класу залишається зміщеним у бік важких реактивних літаків, де тристороння боротьба за частки ринку продовжується між тріадою Gulfstream, Bombardier і Dassault Aviation, причому Gulfstream зберігає свою найкращу позицію завдяки сильному портфолію продукції, позиціонуванню на ринку [1].

Варто зазначити, що індустрія бізнес-авіації виявилася стійкою, безпечною та ефективною, незважаючи на пандемію. В останні роки спостерігається зростання попиту на літаки бізнес-класу. Впроваджені необхідні заходи відповідно найкращим світовим стандартам для покращення галузі та прискорення її зростання в регіоні та світі в найближчі роки.

Ділова авіація - процвітаюча галузь, яка продовжує зростання, щоб розвиватися в майбутньому за допомогою впровадження новаторських технологій. Після пандемії COVID-19 бізнес-авіація виявилася більш гнучким і надійним варіантом польоту, який забезпечує безпеку. Зростання індустрії бізнес-авіації може принести ряд переваг аеропортам, основним операторам, виробникам бізнес-літаків, бізнес-пілотам, основним постачальникам послуг і користувачам бізнес-авіації, стимулюючи майбутній економічний розвиток [7, с.66].

За даними звіту Fortune Business Insights «Ринок бізнес-джетів, 2022-2029» обсяг світового ринку бізнес-джетів становив 25,87 млрд. дол. США у 2021 році. Очікується, що ринок зросте з 29,03 млрд. дол. США у 2022 році до 38,34 млрд. дол. США у 2029 році, при середньорічному темпі зростання 4,06% у період 2022–2029 років. Прогнозується, що зростаючий попит на приватну авіацію з боку споживачів і поява гібридно-електричних силових технологій літаків сприятимуть розвитку ринку [2].

Північна Америка домінувала на ринку бізнес-джетів завдяки присутності кількох основних ключових гравців на ринку. Частка Північної Америки в структурі світового ринку бізнес-джетів є найбільшою та складала 8,6 млрд. дол. США в 2020 році, в 2021 році вона зросла до 9,23 млрд. дол. США. Очікується позитивне зростання в найближчі роки. Крім того, зростання попиту на електролітаки та наявність розвинутої інфраструктури можуть сприяти розвитку ринку [2].

В Азійсько-Тихоокеанському регіоні зростаючі інфраструктурні інвестиції та розвиток в Індії, Китаї та Японії можуть сприяти поширенню бізнес-польотів. Крім того, очікується, що зростання популярності таких реактивних літаків постачальниками послуг і операторами збільшить впровадження продукції.

У Європі розширення можливостей лізингу та передових технологічних літаків може сприяти прийняттю продукту. Крім того, зміна поведінки пасажирів у польотах і зростання кількості приватних літаків можуть сприяти зростанню ринку [2].

Відомі гравці, що діють на ринку, анонують нові продукти, щоб залучити споживачів, покращити продажі та сприяти конкурентоспроможності. Наприклад, Dassault Aviation аносувала свій реактивний літак Falcon Falcon 10X у травні 2021 року. Лінія Falcon має вийти на ринок у 2025 році та матиме швидкість 7500 морських миль. Цей запуск може вивести компанію в авангард ринку безперервної конкуренції та покращити імідж бренду. Крім того, компанії впроваджують стратегії досліджень і розробок, злиття, поглинання та розширення, щоб зміцнити свої позиції на ринку [1].

Іншим важливим фактором успіху та демократизації цієї галузі є поява менш дорогих літаків. Більше не обов'язково подорожувати Bombardier чи Falcon чи будь-яким іншим розкішним літаком. Зараз компанії зосереджуються на турбінних (пропелерних) літаках, а не на реактивних двигунах. Ці літаки пропонують маршрути, еквівалентні реактивним літакам, мають герметичні салони, а вартість години польоту набагато доступніша. Менш дорогі в експлуатації, вони також забезпечують більш різноманітний асортимент та ідеально підходять для внутрішньоєвропейських подорожей.

З іншого боку, бізнес-джетети пропонують рівень безпеки, еквівалентний, якщо не кращий, ніж комерційна авіація. З початку 2021 року спостерігається зростання сектору приватної/ділової авіації на 15-20%. Франція є провідним напрямком у Європі для бізнес-джетів, у середньому 157 відправлень на день, що становить 57 000 рейсів протягом року. Ще одна важлива подія полягає в тому, що стійкість зараз є основою проєктів: справді, бізнес-авіація також робить ставку на більш відповідальні та більш продумані подорожі, наприклад, співпрацюючи з системами оцінки впливу на навколишнє середовище. Прикладом є партнерство між Private Fly і 4AIR. 4AIR — це централізована платформа, яка дозволяє авіакомпаніям (та іншим авіаційним гравцям) обмінюватися компенсаціями викидів вуглецю для зменшення впливу на клімат. Це значний розвиток для сектора, який часто критикують за його вуглецевий слід [7, с.69].

Варто зазначити, що Міжнародна асоціація повітряного транспорту (IATA) нещодавно прискорила свої цілі розвитку, встановивши ціль досягти нульового чистого викиду до 2050 року. Розробляються проєкти, спрямовані на досягнення та перевищення цих цілей. Наприклад, Chevron, Delta Airlines і Google Cloud мають ініціативу перевірити викиди екологічно чистого авіаційного палива (SAF), виготовленого з сировини, наприклад використаної кулінарної олії та тваринного жиру. Такі інновації стали основними в сучасній

надконкурентній авіаційній галузі, яка має обслуговувати мільйони мандрівників, які звикли до цифрових інструментів і рішень, які надаються їм у повсякденному житті. Особливо після невизначеності та хаосу пандемії хмарна та цифрова трансформація дає авіакомпаніям шанс перезавантажити таблицю та значно оновити свої системи, а також повернутися до надання високоякісного обслуговування клієнтів [4].

Таким чином, перед науковцями, урядами й бізнесом різних країн постає завдання щодо визначення сучасних тенденцій та закономірностей розвитку світового ринку бізнес-авіації в контексті цифрових трансформацій.

Наразі цифровізація формує всі сфери таким чином, що можна порівняти з будь-якими іншими важливими подіями, які позитивно впливають на економіку. Галузь авіаперевезень бере активну участь у цифрових інноваціях через свою структуру витрат, залежність від безпеки та інтенсивність конкуренції, щоб покращити клієнтський досвід і фінансові показники.

Відповідно до різних галузевих звітів, у найближчі роки очікується подальше зростання сектору бізнес-авіації. Згідно з прогнозом Honeywell Global Business Aviation Outlook, з 2021 по 2030 рік буде поставлено до 7300 нових бізнес-джетів на суму 235 млрд. дол. США, а також щорічне зростання темпів поставок до 2030 року буде в середньому становити 4-5%.

Список літератури

1. Digital transformation of airline industry. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sciencedirect.com>.
2. Business Jet Market to Hit USD 38.34 Billion in 2029 | Business Jet Industry Exhibiting 4.06% CAGR During 2022-2029. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fortunebusinessinsights.com /industry-reports/business-jet-market-101585>.
3. Tetiana Gavrillo, Lesya Pobochenko, Research on transnationalisation of economic activity innovative component influenced by the COVID-19 pandemic // Baltic Journal of Economic Studies, Volume 7 Number 5. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2021, P.59-66.
4. Офіційний сайт Міжнародної асоціації повітряного транспорту (IATA). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iata.org/index.htm>.
5. Побоченко Л.М. Світовий ринок авіаційних перевезень та вплив на нього COVID-19 // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – 2020.– №1. – С. 122-131.
6. Побоченко Л.М. Втрати міжнародних авіакомпаній від пандемії COVID-19. Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі: XII міжнародна науково-практична конференція, 14 травня 2021 року: тези доп. – К., 2021.– С.38–42.
7. Побоченко Л.М. Масштаби розвитку та структура світового ринку бізнес-авіації в умовах глобальних трансформацій //Л.М. Побоченко,Т.О.Гаврилко // Актуальні проблеми економіки. – 2015.– №7(169). – С. 65-71.